

Puhelin on hoitoväline diabetesta sairastavalle lapselle – oppimisrauha mahdollista vain, kun omahoito sujuu

Lasten puhelinten käyttö koulussa on herättänyt vilkasta keskustelua julkisuudessa. Taustalla on tarve oppimis- ja työskentelyrauhan turvaamiseen sekä lasten suojeleminen liialliselta digihälyltä.

Diabetesliitto muistuttaa, että lapset ja nuoret käyttävät puhelintaan diabeteksensä hoidossa. Puhelinkielto opetustilanteessa ja välitunneilla johtaisi hankaliin tilanteisiin diabetesta sairastavilla lapsilla ja heidän perheillään.

Moni diabetesta sairastava lapsi ja nuori käyttää verensokerinsa seurannassa glukosensorointia. Tällöin lapsi tarkistaa verensokeritasonsa skannaamalla ihoonsa kiinnitetyn sensorin puhelimellaan useita kertoja päivässä. Insuliinipuutosdiabeteksen hoidossa verensokeritason tarkistaminen on välttämätön osa hoidon kokonaisuutta.

Lapsilla insuliinipumppuhoito on yleinen hoitomuoto, ja tietyt insuliinipumput toimivat yhdessä älypuhelinten kanssa siten, että insuliinin ateria- ja korjausannoksia annostellaan puhelimella. Vanhemmat voivat puhelimeen liitetyn etäseurannan avulla myös seurata lasten verensokerin tasoa koulupäivän aikana, ja olla tarvittaessa yhteydessä lapseen tai heitä tukeviin avustajiin.

Hoidollisen puhelimen käytön oltava aina mahdollista

Diabetesliitto on saanut perheiden huolestuneita yhteydenottoja asiassa. Oppimis- ja työrauha taataan diabetesta sairastaville lapsille vain, kun he saavat toteuttaa omahoitoaan koulupäivän aikana yksilöllisen tarpeensa mukaan.

Hoidollisen puhelimen käytön on oltava aina mahdollista ilman erillisiä selvityksiä. Diabetesta sairastavia lapsia ei tule mahdollisen yleisen kiellon myötä asettaa tilanteeseen, jossa he välttelevät puhelimen esiin ottamista tai rajoittaa puhelimen saatavuutta kohtuuttomasti. Hallinnollista taakkaa ei tule lisätä esimerkiksi edellyttämällä lääkärintodistusta puhelimen käytölle.

Jos rajoituksia tiukennettaisiin, olisi välttämätöntä lisätä diabetestietoutta kouluissa ja kuntien opetustoimessa sekä vahvistaa aikuisten valmiuksia käsitellä puhelimen hoidollista käyttöä lasten kanssa eriarvoisuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Puhelimen tuomista kouluun ei voi nykyisin oppilailta kieltää, mutta käyttöä saa rajoittaa opetuksen aikana. Opetushallituksen järjestyssääntöohje (2016) tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä sekä käsikirja Tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista koulussa (2017) ovat ohjanneet koulujen toimintaa. Puhelinten käytöstä tehdyssä kansalaisaloitteessa ehdotetaan lainvalmistelua peruskoulujen oppilaiden puhelinten käytön kieltämiseksi koulupäivän aikana, jolloin puhelimen käyttö olisi mahdollista vain poikkeustilanteissa.

Tampereella 25.5.2023

Juha Viertola
toiminnanjohtaja
Suomen Diabetesliitto ry

Lisätiedot: Laura Tuominen-Lozić
sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija
Suomen Diabetesliitto ry
p. 0400 723 655